

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előfizetési ára: Egész évre 18 K. Negyedévre 3-80 K. Tanulóknak, jegyzőknak 12 K.
Egy szám ára 30 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Kossuth-utca 14 sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyitlatter soronként 80 fillér.

Szeptemberi gondok.

Elbucsuzott a langyos augusztus, hidegebb szél sivit a nyűtt kabátokon és a lyukas cipők előre irtóznak a hideg pocsolyáktól. Most egy éve még háromszázötven koronáért csinált a szabó egy ruhát, ma kilencszáz koronába kerül egy rendű öltöny hadiszövetből és százötven koronát fizetsz, amiért átfordítják háboru előtti télikabátodat. És van-e az otthonodban fűd, van-e zsirod, burgonyád, ami családodat éltesse és melegesse? Nemcsak a hadsereg, de mi is készülődünk a téli háborura.

Háboru? A háboru és béke problémájának megoldása szünteti meg a mai állapotokat, a béke varázsvesszeje elősanzirozna újra a régi jó időket, ha béke volna, nem lenne foltos a ruhánk, nem tördelné a kezét az ember, a szomorúság országából akkor kivezérnénk. Aki panaszkodik, aki kesereg és kétségbeesik, az mind békét óhajtaná, de az igazi junktim mégsem ebben áll az ősziteltől aggódó milliók és a béke ügye között.

Akik mostanában falusi levegőn jártak, egy elbágyadt és közönyös ország portréjának megdöbbentő kontúrjait hozzák magukkal. A falu mohó lett és kicsinyektől nagyokig elhatalmasodott rajta a gazdagodás vágya. Ma nincs termény, melyből elég lenne, nincs olyan termés a földnek, mely maximális áron felül el ne kelne, talpalatnyi földek vagyonoikat hordoznak magukon. Kint a termelők közönye találkozik bent a városokban a fogyasztók ezreinek közönyével. Míg kint abba fullad bele minden életenergia, hogy a legügyesebben meglovagolja a földet, bent abban sorvad el minden létező, hogy megszerezzük a szánk és testi egészségünk számára a mindennapi minimumot. A vagyonszáma és élet-küzdelem köti le az embereket és a mindennapi problémákon túl a helyzet folytán és kényszerűségből alig néznek.

Hogy ne hagyjuk elégedetlenül a hivatalnokot, a magántisztviselőt, ne engedjük jutalmazatlanul például a nemzetmentő vasutas, a bírót, a tanárt, hogy ne engedjük a mindennapijáért, élelméért, melegéért és ruháért elhajszolódni a polgárt, ezt nemcsak a humanitás, az emberiség tizparancsolata rendeli. Ha a kormány meg akar valósítani valamit abból a programból, melyet hirdett, ha meg akarja teremteni egy demokrácia állam alapjait, akkor legelőször le kell, hogy vegye a háboruokozta rettentő terheket annak a középosztálynak a nyakáról, melynek megmentése az ő hatalmában áll. Amíg az lesz a százazrek és százazrek legnagyobb problémája, milyen ácsorgással kerítsék meg az azzalra a betevő falatot, a kályhába a fát,

a félliter tejet a gyermekeknek, addig a nagy tömeg politikai és külpolitikai, háboru és béke iránti közömbössége nem jelentheti a haladást, nem az igazi reformok iránt való érdeklődéskeltést, forradalmat jelenthet, vagy reakciót, de nem az egészséges haladást. A kapzsi termelők, a kincssóvár kufárok, a pöffedt hadimilliomosok között merre fordítsuk tekintetünket, hogy ne piruljunk, ha ne a munkások és a középosztály dolgozó emberei felé? Hol találjuk a legközelebb a segítséget arra, hogy megvalósuljon az új Magyarország, ha nem azok között, akiknek nem kiszípolozottjainak, de igazi fenntartóinak kellene lenni.

Ősz van, kopogtat a háboru ötödik tele s mögöttünk ül a sötét gond.

Legdrágább kincsünk nevelése.

1848-ig a magyar államot jóformán a magyar nemesség alkotta. A népesség többi része, még a városi polgárokat sem véve ki, arra szolgált, hogy adót fizessen s a nemességnek dolgozzék. Ezzel szemben a nemesség védte az országot s kormányozta az államot. Lassanként azonban az állam feladatai megsokasodtak, az ország védelme nagy hadsereget követelt s a műveltség termékenyítő napsugara, a nagy néptömegeket is kezdte áthatni, kezdett a nép emberi méltóságának tudatára ébredni s az államhatalom birtoklásából részt követelni. A magyar nemesség igazságérzetének fényes tanubizonyosságát adta akkor, a midőn lemondott kiváltságairól és jogait megosztotta a nagy tömeggel. S ma már a jogegyenlőség és szabadság magasztos ideáljai, melyekért hazánk legjobbjai küzdöttek, jó részben megvalósulva a nemzetnek közkiucseivé, a magyar államok oszlepköveivé váltak. Ennél fogva az állampolgárok értelmi és szellemi műveltsége kiváló államérendek. Így hát a nép lehető legnagyobb kiművelésére mindent meg kell tenni, mert csakis művelt nép tudja belátni, hogy végső elemzésben a szellemi javak a legértékesebbek, mert csak azok tehetnek naggyá, hatalmassá, erőssé és gazdaggá valamely nemzetet. Szálló igévé lett (s ezt az ígét leginkább a francziák hangoztatták), hogy Sadowát és Sedánt a német iskolamesterek nyerték meg.

Az államra nézve nem lehet közömbös, hogy milyen szellem uralkodik az iskolákban, mert hiszen ezekből kerülnek ki a kezdő állampolgárok, az iskolában nevelődik a jövő nemzedék; a tanárok, a tanítók kezébe van letéve a szülők és az állam legdrágább, legféltettebb kincsének: az ifjúságnak a nevelése. Az iskola tehát a nemzet, az állam legelőbb rendű intézménye, a melynek fejlesztése, támogatása és virágoztatása az állam minden polgárának osztály-, vallás- és nemzeti-ségi különbség nélkül érdeke, legzsebb kötelessége.

Elvitázhatatlan joga az államnak, hogy ott a hol szükteget látja, maga állítson iskolákat, hogy a felekezeti és községi iskolákat ellenőrizze,

hogy a tanítás tervét s az oktatás irányát megszabja s az államérdekével ellentétes szellemben működő iskolákat megszüntesse.

Az iskola falain belül — akár állami, akár felekezeti legyen az — elnémul a felekezeti és nemzetiségi villongás, elsimulnak az ellentétek, megszűnik az idegenkedés és gyűlölet (hiszen az iskolában mindenki egyenlő jogok és kötelességek birtokában van), megszűnnek a felkötötteknek áldatlan, vallási türelmetlenség okozta harcjai, az iskola tetején a szeretet és türelmesség fehér zászlója leng, kapuin a béke olajága lebeg. A gyermekek már zsenge korukban megtanulják, hogy azok az ellentétek, melyek egyik felekezetet a másiktól elválasztják, elenyészően kicsinyek és eltörpülnek ama nagy közös érdekekkel szemben, mely e hazának minden gyermekét egy nagy álamcsaládba egyesíti hasznára annak a sokféle népnek, mely a magyar Szentkorona árnyékában, a magyar nemzet és fölkezt királya oltalma, erős védelme alatt jobban él és inkább megtalálja a maga boldogságát, mint akárhol ezen a világon megtalálhatná.

Ki tagadná, hogy az a szellemi és erkölcsi atmoszféra, melyben az ember él és nevelkedik, a kedély képzésére, jellemének kialakulására döntő befolyással van? A család, a környezet, a társaság, a korszellem, sőt az állami intézmények is irányító hatásuk a gyermek nevelésére, mert valamint az esztetikailag rutnak gyakori szemlélése a szépérzékelt eltompítja, úgy az erkölcsiileg rossznak látása megmételtyezi a szívet. Azért olyan fontos a családi nevelés, mert életének azt a szakaszát tölti a család körében a gyermek, a mikor kedélye, szíve, lelke benyomások felvételére a legfogékonyabb. A családi nevelés, hol az apa oktat és szeretettel Isten imáadására tanít, példájával hat és serkent hasznos munkára s az üdvöndek és hasznosnak gyakorlására szoktat; hol az anya mint a szeretet anyala örökdi és a szépnak és jónak magvait hinti el, örök mintaképe marad minden nevelésnek.

Sajnos, nem így van már ma. A nevelés sulypontja eltolódott, központja többé nem a család, hanem az iskola. A legtöbb családapát az élet keserves küzdelmei, melyek a háboru óta napról-napra fokozódnak, kötik le és nyugózik meg; törli magát, küzd, fárad éjjel nappal, hogy a mindinkább növekedő szükségnek eleget tegyen. Fáradtan, fásultan tér otthonába, sem ideje, sem kedve hogy gyermekének tanítója legyen. Az anyát, a gyermeknek legtermészetesebb, Istentől rendelt nevelőjét a háztartás gondjai foglalják el. Örül ha mások veszik át a nevelés nehéz feladatát. A gazdagok bunnékra vagy idegenből hozott nevelőzökre bízzák gyermekeik nevelését. Igen sokan, leginkább a hasznossági elvnek hódolva, tanító-műhelyeknek nézik az iskolát s azt várják tőle, hogy minél több ismerettel lássa el a növendéket, nem sokat törődve a neveléssel, az etikai elvek elsajátításával.

Igaz, korunk sok ismeretet kíván, a közgazdasági, társadalmi, állami és politikai élet felvirágzásának elengedhetetlen feltételei az értelmes, művelt — de tegyük hozzá — igazi valóságosságtól áthatott polgárok. A nagy tömeg, melyből az álműveltség még nem ölte ki a valóságos érzést ürességet érez gyakran szívében s szükségét érzi annak, hogy Istenéhez forduljon. Téves az a feltevés, hogy a műveltség össze nem fér a benső vallásossággal. Ellenkezőleg mikor a

a tudományt művelik és terjesztik az arra hivatottak, nem a vallásosság rovására teszik azt, hanem annak a támogatására, hiszen az ember erkölcsi lény, már pedig igazi erkölcsiség, nemes gondolkodásmód pozitív vallás nélkül el sem képzelhető. Azok a hibák, melyeket a kultúra kiövéseinek szoktak feltüntetni, milyenek a mindinkább terjedő vallástalanság, erkölcstelenség, atheizmus, nem a kultúrától, hanem a mi gyarló emri voltunkból sarjadnak ki. A novelésnek éppen az a feladata, hogy ha teljesen meg nem szűntötheti, legalább mérsékelje azokat. A tudományt, a kulturát terjesztetni s a vallásosságot ápolni egyaránt kötelessége mindenrendű iskolának; az államnak is nagy érdeke, hogy ne csak értelműs, de hitbuzgó és vallásos polgárokat neveljen az iskola.

Igen fontos novelési tényező maga a társadalom is. De az a társadalom, melynek nincs hite, nincsenek ideáljai; a melynek a pénz a bálványa, egyetlen célja az élvezet és újabb gyönyörök hajhászása, melyben nem az érdem, nem a közhasznú munkásság az irányadó, hanem a protekció; mely sokszor szentesíti a bűnt s kigunyolja az erényt, az ilyen társadalom nagyobb rombolást visz végbe a zsenge ifju lelkekben, mint pusztító vihar a virágba borult gyümölcsfákban. Éppen ezért a szülőknek pillanatig sem volna szabad feledniük, hogy az iskola az életre csak akkor képes kellőképpen előkészíteni az ifjúságot, ha a tekintetben erős támaszra talál a családban.

Gönczi Lajos.

VÁROS.

A cipőutalványok kiosztása tekintetében a polgármester a következő tájékoztatót teszi közzé:

Az eddig már nagy számban beadott cipőjegy bejelentési lapokat a népruházati bizottság egy alosztálya fogja felülbírálni és megállapítani, hogy kik részesülhetnek készcipőkben, illetve kik kaphatnak anyagot cipőkészítéshez. Mivel remény van arra, hogy ugye kész cipő, mint anyag ezután már rendszeresebben fog érkezni, a népruházati bizottság alosztálya minden második hét végén ülést fog tartani és az időközben beadott igényeket el fogja bírálni. Első ülését a bizottság szeptember első hetében fogja tartani, ahonnan tehát igénybejelentő lapja már be van adva, szeptember 10-től kezdve, a rendszeres jegykiadó napokon (kedd, csütörtök, szombat) a városbáznál, földszinten, a vámkezelésnél érdeklődjen az iránt, hogy cipőben fog-e részesülni. Szeptember 10. után fogom megkezdeni a Turul raktárban újabban érkezett cipőkészlet kiadását is. Igénybejelentőlapokat a cipőhivatal ezentul csak minden második héten fog kiadni. Az első heti kiadás szeptember 9-én kezdődik meg és fog 14 ig tartani. Igénybejelentési lapokat csak korlátolt mennyiségben fogok kiadni.

A cséplés eredmények bejelentése. Ismételtén közhírré teszi a hatóság, hogy a termelő köteles a c épés megkezdését a konvenció és a természetben való egyéb járandóság kiadását 3 napon belül a közlélemzési hivatalnál (Bethlen-u. 12. szám alatt) előre bejelenteni. Felhívjuk a termelőket, hogy előre jelentsék be a házi és gazdasági szükségletüket. A kézi cséplések eredménye pontosan bejelentendő, mert az nem a gazdák bemondása szerint fog figyelembe vétetni, hanem a természet átlaga szerint, tehát a számítás szerint felesleg feltétlenül el fog vétetni. A koral aratások és rejtett cséplések esetében ez az eljárás fog végbemenni. Az időszakí és helybeli munkások részére semmi termény visszahagyása nem eszközölhető, azok miatt ellátatlanok a hatóságtól nyernek ellátást. A kenyérgabona fejkenként és havonként 10 kilogram, lisztben 7 kilogram és 20 deka, a nehéz munkását a miniszter külön pótdaggal állapította meg. Az őrlés ezentul is jegyekkel történik és csak 10% természetbeni vám mellett minden malomban. Bejelentendők pontosan a családban történt változások, főleg az eltávazások, ugyszintén minden állattulajdonos által a szarvasmarha (fejős tehén), ló, sertés stb., ki hány sertést akar a házi és gazdasági szükségletére hizlalni és az arra vonatkozó engedély ki kérendő.

A hadikár segélyek kifizetését megkezdik.

Hosszas munkálat után végre sikerült Ugyon Ákos főispánnak elérnie, hogy az udvarhelymegyei hadikár segélyek immár a kifizetés előtt állanak s az érdekeltek egy néhány napon belül a rég várt kársegélyek birtokában lesznek. A miniszterelnök intézkedésére ugyanis az udvarhelyi járás nyugdíjassai részére 59,879 K, a kereszturi járás nyugdíjassai részére 153,547 K, a parajdi járás közalkalmazottjai és nyugdíjassai részére 545,626 K, a kereszturi járás közalkalmazottjai részére 455,753 K és végül a homoródi járás közalkalmazottjai és nyugdíjassai részére 626,260 K érkezett a székelyudvarhelyi kir. adóhivatalhoz. Ezen összegek a megállapított arányban a főispán intézkedésére, közvetlen az egyes hivatalfőnököknek lesznek átutalva, hogy azt az érdekelteknek kifizessék. Ezzel kapcsolatossan jelezzük, miszerint, tudomásunk szerint, Székelyudvarhely város közalkalmazottjai, nyugdíjassai és közönsége kársegélye is megérkezett, azonban annak kifizetése iránt a vonatkozó utalványok megérkezéséig az intézkedést függőben kellett tartani.

HIREK.

székelyudvarhely, szept. 1.

Az éj sötét leple

alatt váratlanul és hirtelen erőskedtek le a hegyekről. Éveken át szövetségeseink voltak és az utolsó perczen elárultak bennünket. Mikor a békének verőfényes napja ragyogott a földtekén, a mi nagyhatalmi állásunk adta nekik az élet forrásait, melynek emlőjén táplálkoztak és fejlődhettek és mi hittünk és biztunk bennök. A vörözőn első éveiben, mikor még somlegesként viseikdedtek, kiszivták életerőnket és milliárdokat halmoztak fel és mikor azt hitték, hogy leterítve és legyőzve vagyunk, megjelentek a mi pénzünkön felszerelt hadsereggel a szorosokban és megtámadták a védtelen falvakat és a békés polgárok százazreit.

Ide át a magyar állampolgársági köteleken belül éltek az ő fajrokonai. Testvéri jobbot nyujtva, segítették őket évszázadokon át: a vagyon és kultúra gyarapításához. Erős karunk védelmezte őket mikor idegen ellenség rabszolgaságba hajtotta fiait és serdülő leányait. Megosztottuk velük mind azt a jót, miben olykor-olykor a felettünk levő isteni hatalomnak minket részesítettek. Kiemeltük őket a kulturátlanság posványáiból, a szegénység szenyeseiből és virágzó városok és községekben jólétben és anyagi gondoktól menten élhették le életüket. Tiszteletben tartottuk faji jellegüket, sajátos kulturájukat, népek tradícióját és ősi nyelvöket.

És egyszer csak megrendült alattunk a föld. Megjelentek sok százezernyi hadsereggel a mi szent földünkön, amazok, odaátról és testvéri jobbot fogtak ezekkel a mi megrontásunkra.

Évforduló volt a héten, a nehéz, szomorú napoknak évfordulója, mikor vándorbotot vettünk kezünkbe és a mikor összeomlott szívünkben és lelkünkben az a hit, melyet évtizedeken keresztül ápolunk és fejlesztettünk. De az idők változtak. A kemény magyar ököl lesújtott az orvul betörőkre és hazánk szűztiszta földjén ma már nincs ellenség. Körülöttünk lángbaborulva áll még a világ, de egyszer csak mégis béke lesz és megkezdhetjük majdan a rekonstrukció nehéz munkáját.

De a nehéz idők eseményeiből le kell vonnunk a tanulságokat. Egy újabb megpróbáltatásnak kiteenni magunkat soha többé nem szabad. Be kell láttnunk azt, hogy azon az uton, melyen eddig haladtunk, tovább nem mehetünk. Új ösvényeken kell tehát keresnünk a boldogulást a tovább munkálkodáshoz és a végleges rendezéshez. Ideje, hogy hazánk közügyeinek vezetői megért-

sák végre az erdélyi részek veszélyeztetett helyzetét, felismerjék az orvos szereket és egyesült erővel pártviszályt félretéve, annyira megerősítsék az egységes magyar nemzeti államnak ezt a délkeleti sarkát, hogy 1916. augusztus 27-ike többé meg ne ismétlődhesse.

Ehez a munkához felajánljunk szívünk és lelkünk minden erejét.

Ha a bölcsesség erélylyel párosulni fog — munkánk szép és eredményes leend.

Házasság. Szakits Bócsi és Dr. Puski Levente ügyvéd, tart. főhadnagy szopt. 9-ikén tartják esküvőjüket Székelyudvarhelyt.

A háboru hőse. A király Dr. Jodál Gábor ügyvéd, tart. hadnagyának, mint gépfegyverosztag parancsnoknak a júniusban lezajlott assági nagy harcokban az ellenséggel szemben teljesített hősi magatartásáért a III. osztályú vaskoronarendet a kardokkal adományozta. Dr. Jodál Gábor 1915. tavaszán mint B. osztályú népfelkelő vonult be a 82. és gy. ezredhez s önfeláldozó magatartásával egymásután érdemelte ki az orosz harctéren a kis- és nagy ezüst, ugyszintén a bronz vitézségi érmet, majd a harmadosztályú katonai érdemkeresztet a kardokkal, míg most a Károly-kereszt után az olasz fronton a III. osztályú vaskoronarendet nyerte el. Örömmel regisztráljuk a ritka kitüntetést, mely Székelyudvarhely város társadalmi életének egyik rokonszenves vitézen küzdő emberét érte.

Köszönet nyilvánítás. A következő sorok közlésére kertok föl: Pál István apát-kanonok, főesperes plebános a helybeli napközi otthon céljaira 50 K. azaz ötven koronát adományozott. Fogadja a nemes szívű adományozó a szegény gyermekek nevében ez uton is hálás köszönetemet. Kolumbán, kir. tanfelügyelő.

Kitüntetés. A király László Tibornak, a 9. ik huszárezred tényleges katonai állatorvosának, kiváló szolgálataért, a korona arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

Ferencz Salvátor főherceg feásége, mint az osztrák-magyar vöröskereszt egyesületnek vélnök helyettese, a háboru alatt a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemei elismerésül Kovács Domokos (székelyi illetőségű) I. oszt. esendörörmesternek a vörö kereszt hadikéltámaszozást d. szírmot díjmentesen adományozta.

A ref. kollegiumba az 1913—19. tanévi beiratások szeptember 2—5 napjaiban tartatosk meg a kollegium új épületében és pedig a helybeli (künlakó) tanulóké szept. 2. án, a vidékieké (bennlakók) szept. 3—5-én. A beiratások ideje d. e. 9—12 ig. A felvételi, pótló és magánvizsgálatok szept. 2—10 ig lesznek, a tanév megnyitása szept. 6. án d. e. 10 órakor. A tanítás kezdődik szept. 7-én.

Halálozás. Tittel Ferenczné szül. Susmann Berta életének 45-ik évében f. hó 26-ikán elhunyt. Halálát férje és gyermekei gyászolják. Pihenése legyen csendes.

Bálint Oláné szül. Kaáli Nagy Klára életének 24 ik, boldog házasságának 5 ik évében f. hó 29-ikén Karácsonyfalván jobblétre szenderült. Halálával férjét Bálint Ólón utatársul lelkész, két kis fiacskáját és számos rokoni borított gyászba. Emléke legyen áldott.

Leánymagántanulók a kath. főgimnáziumban. A leánymagántanulók óralátogatásairól az erdélyi r. kath. státus igazgatótanácsa rendeletet bocsátott ki, mely szorint oly helyeken, ahol nyilvános jellegű polgári leányiskola van, mint Székelyudvarhelyen is, leánymagántanulók a gimnázium négy alsó osztályába magántanulókul felvehetők, de órákat nem látogathatnak. A polgári iskola IV. osztályát általános jó eredménnyel végzett leánytanulók, sikeres felvételi vizsgálat után mint magántanulók az V—VIII. osztály tanítási óráira is bejárhatnak. Ezen kedvezményre csakis a gimnázium székhelyén államban lakó leányok tarthatnak igényt.

Az áll. polg. leányiskolában és a vele kapcsolatos női kereskedelmi szaktanfolyamon a beiratások szeptember hó 2. án kezdődnek meg. A polg. leányiskolában az évi tandíj 20 K, be-

iratási és egyéb díjak 6 K, összesen 26 K, a női kereskedelmi szaktanfolyamon az évi tandíj 220 K, beiratási díj 10 K, géphasználati díj 10 K. A polg. leányiskolai növendékek lehetőleg szülőik kíséretében jelenjenek meg a beiratáson, mely alkalommal születési anyakönyvi kivonatot újraoltási bizonyítványt és az elmúlt évről szóló iskolai bizonyítványt hozzák magukkal. Ezek nélkül az okmányok nélkül senki sem számíthat felvételre. A tanfolyamosok rendszeres beiratása szeptember hó 9-én délután lesz, addig csak a jelentkezők összeírása fog megtörténni.

Műkedvelők színháza. A szünetidő társulójúsága a múlt vasárnap az Árvabáz javára szépen sikerült műkedvelői előadást rendezett. A szereplők Lőrincz Terézke, Csendér Mária, Lukács Jolánka, Kovács Irmuska, Berkecz Mária, Csendér Jenő, Lukács János és Lotz Ernő voltak, míg a szereplőket Sasvári Sinkovits Gábor konferálta be. A fiatal műkedvelő társaság előadása nem kevesebb, mint 209 K t. jövedelmezett a jelzett célra, mely összeget szorokszükségünkhöz adták be, a melyet mi ezennel hálásan nyugtáztunk és rendeltetési helyére juttatunk.

A következő sorok közlésére kéretünk fel: Özv. Raffay Domokosné született Bereczky Póli néhai leánya Raffay Irma nevére a székelykeresztúri jótékony Nőgyűlésnek 100 koronás alapítványt tett. Fogadja a nemeszivi adományozó ez uton is Nőgyűlésünk háta közönetét. Gyűlés Eendréné elnök, Szentmártoni Kálmán titkár.

Pályázat. A székelyudvarhelyi iparos tanoncziskolai bizottság ez uton felhívja mindazon tanításra képesített egyéneket, akik az 1918—19. iskolai évben az iparos tanoncziskolánál tanítást vállalni hajlandók, hogy ezen szándékukat f. évi szeptember hó 4-ig buzárólag Paál Sándor igazgatóval közölni sziveskedjenek. Egy évre a heti órák után óránként tanfolyamot végzett egyéneknek 100 K, tanfolyamot nem végzetteknek 30 K jár. Érdeklődőknek minden irányban tájékoztatást nyújt Paál Sándor igazgató.

Az áll. el. iskolai beiratások szeptember hó 2—5-ig tartanak. A tanév 6-án nyílik meg. A fiu- és szombatfalvi vegyes iskolai beiratások a fiúiskola (óvoda) épületében; a leányiskolai beiratások pedig a Király-utcai leányiskola helyiségében eszközöltetnek napoként 8—12-ig és d. u. 2—4-ig. Az ezen idő alatt be nem iratkozott tankötelesek beiskolázásáról a városi hatóság fog intézkedni. A szülők (gondozók) kötelesek 6—11 éves gyermeküket a mindennapi és 12—14 éves gyermeküket az ismétlődő iskolába beírni. Kivételt képeznek azon tanulók, kik közép- vagy szakiskolába iratkoztak be. A szegény és segélyezésre reászorult gyermekek tankönyveikkel és tanszerekkel való ingyen ellátását a beiratás alkalmával kérelmezzék. Erre a célra tehetősebb szülők önkéntes adományát köszönettel fogadja az áll. el. iskolák gondnoksága.

Kertészeti Szövetkezet ma, szept. 1-én délután 2 órakor a tagok közötti árverés útján a helyszínen eladja a telepen levő sarju termést. Folytatólag d. u. 3 órakor ez igazgatóság az összes tagok bevonásával értekezletet tart a város háza gyűléstermében, melyre a tagokat ez uton hívja meg az elnökség. Tárgyalás alá kerülnek: a központi ellenőr vizsgálatának bejelentése; új terület szorús kérdése; trágyatelep létesítése; kerítésről, a jövő évi magvakról, palántákról való gondoskodás; mintaparczella beállítása; az őszi szántásról intézkedés s más a szervezkedésre vonatkozó javaslatok.

Panaszkönyv. Panaszos levelet vettünk, mely a zsir kiosztása körül feunálló rendet, illetve rendtelenséget panaszolja fel. Ugy áll ugyanis a dolog, írják a levélben, hogy a míg bent a székben minden rendben megy, addig az őrt álló rendőrök a szék előtt önként sorba álló közönség rovására, egygyel-mással protekciót gyakorolnak, miből kifolyólag megtörtént nem egygyel, hogy amig zugolódás nélkül szépen sort állottak, addig a később érkező protekciók a zsirhoz hamarabb bejutottak s midőn ezekre került a sor, már a zsir elfogyott. Arra kéri a felszólalók levelükben a rendőrséget, hogy a rend felett valóban felügyelni és abban előjárni sziveskedjenek, mert végtére is a közönség nem azért áldoz fel drága munkaidőjéből félnapokat, hogy mások rövid uton megelőzzék.

Bocsáss meg . . . . . Bocsáss meg, elhunyt jó barátom. — Bocsáss meg énekeim! — Ne kérd okát, hogy nem valék — Végtiszánsággeden, — Hogy könnyeim nem öntözék — Sirod rögét talán, — Midőn végbúsuzott üdött — Koporádó ércfalán . . . — Most itt vagyok! lelkeimben oh, — Foltos tán moustanom, — Frissbántú sirodhoz vezet — Az éjszajalom . . . — Zokogva kiut a temetőn, — Hol nincs lét, küzdelem: — Emlékvirágaim nehány, — Szálát feltázelem. — Dől, egyre dől és egyre hull, — Mint őszkor a levél, — A régigárda fája, mely — Csupán szivéből élt, — Közért buzogva, hasznosan, — Sziveknek szivekért . . . — Ez az, mit törtető korunk — Csak bámul, meg nem ért! — Te is e ritka gárdahad — Nagy fái kozt valál . . . — Most hirtelen derékba tört — A kegyetlen halál! — A jóbaráttal osztott — Lelkednek jobb fele, — Elvediben élt az ősmagyar — Gerinczkaraktere, — Mely árként hogyha forumán — Dúl-fúl a pártvihar! — Kitér, a vagy török, ha kell, — De főrnőd kitért . . . — Hogy kis családot fénye is — Korán elköltözött, — Valágtól elvonulva ész — Özevgyi sors között — Forrón szeretve kinceid: — Két Árva gyermeked . . . — Apátlan is a kis Dudas — Árva már nem lehet . . . — Kilép üritit nyomodba, oh — Felelni nem tudunk, — De mélyen érzem, hogy közös — A végzetünk s utunk . . . — Betöltöd hivatásodat — Halásan, emberül, — Sok fájdalomban él ma, hogy — Szived elszenderült . . . — Ősz és nem nekünk való — E földi otthonunk . . . — Viszontlátásra, hű barát — Mi még találkozunk . . . E. A.

A szentferenczrendiek róm. kath. el. fiúiskolájában a beiratások szeptember 2., 3., 4. és 5-én lesznek. Beiratni lehet d. e. 9-től 12-ig, d. u. 3-tól 5 óráig az iskola épületében. A beiratásnál szükséges a születési anyakönyvi kivonat és újraoltási bizonyítvány. Akik már jártak iskolába, azoknál elégséges a múlt évi iskolai bizonyítvány. Az első osztályba beírandó fiúkat sziveskedjenek a szülők magukkal hozni bemutatásra. Az előadások kezdődnek szept. 9-én reggel 8 órakor ünnepélyes szentmisével.

A méhészegylet vál. ülése Székelyudvarhelyen f. hó 27-én Lányi Imre elnöklété alatt tartották meg, melyen a méhészkola céljáról megvásárolt épület átvételét elhatározták s a kiosztandó méz árát megállapították. Titkár referált az egylet ügymenetéről s a miniszteri rendeletről, nevezetesen: a földmivélsügyi miniszter a méhészkola céljáról 60,000 K kamatmentes kölcsön ügyében a belügyminiszterhez átiratot intézett, a hargitai méhtelep s a székelyudvarhelyi méhtelep végleges beállításához szükséges összegeket, valamint méhcsaládok vásárlására kívánatos összeget utalványozta, az egylet tagjai között való szétosztásra pipa dohányt engedélyezett, az áll. fiúiskola visszaállítására a jelen körülményeket nem tartja alkalmasnak, végül az inséges méhcsaládok fejlesztésére szükséges cukor engedélyezéséhez olvíleg hozzájárul. Referált továbbá a titkár a rajvasárlás sikertelenségéről, Br. Josika Gábor közönségi leiratáról, a város által kiltatásba helyezett telek megvásárlásáról, miniszteri adományokról, melyek közül főképp említésre méltó azon nagyjórtékú adomány, mely szerint a hargitai méhtelep beállításához a miniszter 100 drb. amerikai kaptárt küld az egyletnek — végül bejelentette, hogy ismeretlen tettesek az ilonavölgyi méhtelep aug. 6-án éjjel kirabolni akarták s a felügyelőre rálöttek. Az illetékes csendőrcsra a nyomozást beindította s a gyanúsítottak ellen az oklándi járásbírósnál feljelentés tétetett, majd a dohány szétosztásáról szóló kimutatásokat mutatta be.

Méz kiosztás. Az udvarhelyvármegyei Néhésegysület választmánya folyó hó 27-én Székelyudvarhelyen tartott ülésében az egyesület által a székelyudvarhelyi tisztviselő tagok részére beszerzett méz árát megbatározta és felhatalmazta az elnökséget, hogy a beszerzett 3 métermázsza mézet szept. hó 2-án (hétfőn) délelőtt 8 órától esti 6 óráig az egylet méhésztolépén elsősorban egyleti tagoknak, ha pedig ezek nem igényelnek, nem tagoknak is ossza szét. Konélfogva a méz kiosztása hétfőn egész nap a tagok részére, kedden egész nap a nem tagok részére ki van tűzve. Egy kiló méz tagoknak 35 K, nem tagoknak 38 K. Igényelhető legnagyobb mennyiség 5 kiló, de csak abban az esetben, ha ez biztosítható lesz. A kitűzött két napon kívül az egyesület mézet kiosztani nem fog.

Székelyföldi Átmenetgazdasági részvénytársaság.

A hadsereg leszerelésénél nélkülözhetővé váló felszerelések és anyagok polgári kezekbe: gazdák, iparosok és kereskedők kezébe juttatása céljából és továbbra is az iparosok anyagbeszerzésének biztosítására kamarakerületenként alakuló intézmények testvéreként keletkező Székelyföldi Át-

menet-Gazdasági r. t. alakulása szeptember nyolcadikán, vasárnap délelőtt lesz megtartva Marosvásárhelyen, az Iparkamara termében, délelőtt 11 órakor. Ez alakuló közgyűlésre mindazokat, akik részvényt jegyeztek, az alapítók meghívják. Ujabb részvényjegyzések feltétlenül bejelentendők szeptember 5-éig, mert az általános érdeklődésből láthatólag igen erős tuljegyzés lesz. Részvények jegyezhetők minden Marosvásárhelyi pénzintézetnél, ugyesintén a Kamara-kerületbeli vidéki nagyobb pénzintézeteknél.

A Székelyföldi Átmenetgazdasági r. t. alapítói.

Felalós szerkesztő: BECSÉK ALADÁR
Kiadja: a BECSÉK D. Flá könyvnyomda.

Nyílttér.

Nyilatkozat.

Azon tendencziózus híreszteléssel szemben, mintha fogászati műtermem okmányok hiánya folytán beszüntették volna, van szerencsém igen tisztelt paczienseimmel közölni, miszerint műtermembem továbbra is a m. t. közönség rendelkezésére állok, mert szakmában több mint húsz év óta működök s a szükséges okmányokat bárki érdeklődőnek készséggel bemutatathatom. Szives látogatást kér

Brüll Sámuel,
vizsg. foktechnikus.

Sz.: 64—1918. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az oklándi kir. járásbírósnál 1916. évi 255. sz. végzése következtében dr. Koncz Károly ügyvéd által képviselt Udvarhelymegyei takarékpénztár javára 532 K 80 f s 75° jár. erejéig 1916. évi február hó 21-én fogantositott kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 2200 K a becslült következő ingóságok, u. m. 2 ló és 2 ökör tiúó nyilvános árverésen eladatkak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírósnál 1916. évi Pk. 392/3. sz. végzése folytán 532 K 80 f 75° tőkekövetelés és 888 K után 1914. évi október hó 4. napjától járó 6° kamatai, 1/3° váltódíj és eddig összesen 155 K 45 fill. ben bírólag már megállapított költségek erejéig Lövé-tén alpareseknél leendő megtartására 1918. évi szeptember hó 4-ik napjának d. e. 12 órája határidőül kltüzetik s abhoz a venni szándékozők ezenel oly megjogyzással hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén a becsáron alul is el fogadják adatait.

Amennyiben az előlverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Oklánd, 1918. aug. 20.

Pollak Ignác, k. bir. végrehajtó.

Faeladási hirdetmény.

Alsósófalvi közbirtokosság (Udvarhelyvármegye) nyilvános szó és írásbeli árverésen elad Alsósófalva község II. h. részben fekvő erdeje „C“ g. o. 11, 14, 16. sz. osztágaiban üzemterv szerint előirt 395-4 k. holdon törzsenkiut felvett 42332 m³ bükk műfát, 27787 m³ bükk tűzifát és 3261 m³ lucfenyőt.

Az eladó ordósterület a parajdi vasútállomástól 16 km.-re fekszik, mollyel igen jó karban levő állami ut köti össze.

Kikiáltási ár 226525 (kettőszázhuszonhat-ezeröttszázhuszonöt) K, melynek 10 % a bánatpénzül az árverés kezdetén leteendő.

Az árverés f. évi október hó 3-ikán d. e. 10 órakor Alsósófalva községházánál lesz megtartva. Utóajánlatok nem fogadjatnak el. Az árverési és szerződési feltételek eladó közbirtokosság alulírott elnökénél és a korondi m. kir. járást ordógondnoksnál Székelyudvarhelyen a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Alsósófalva, 1917. augusztus 25.

Káli Sándor, közbirt. elnök.

Czementből készült etető

Sertések részére (30 L.), szarvasmarhák és egyéb házi állatok részére 150 literes tartalmu itatóvályukat a legjutányosabb áron eladók. Rendelésre bármily méretűt készítenek. Az érdekl. közönség szives megkeresését kéri tisztelettel GÁBOS MINÁLY Székelyudvarhely, Tábor-utca 5. szám.

- NOI vagy férfi munkacsoportok gyógyszer-tárbani kiképzésre felvesszük.** Feljebb leányiskolát, kereskedelmi tanfolyamot, 2-4 gimnáziumot végzeteket 3 évi időtartamra, mikorra per száz korona állandó fizetést szerezhettek.
- IRODÁMBA** szép írással, irodai munkákban jártas, vagy kereskedelmi iskolát, tanfolyamot végzett, gyakorlati bíró nőket, férfiakat **felvesszük.** Írásbeli ajánlat, képesítés stb. és fizetési igényeket tartalmazó ajánlatot kérek személyesen átadni. Belépes minél előbb.
- Gyógyszertárban** bármiféle nagyságu és minőségű **GYÓGYSZERES** és másféle sósborszeszes, parfümös, ill. **üvegeket,** tégelyeket, dobozokat körös, ásványvizet **megveszünk. Ugy dugókat is.**
- HOMORÓD-fürdőn 1912-ben fejtalált LYTHIUMOS** ásványvíz, **Mária forrás,** mely **4-szer annyi LYTHEUMOT** tartalmaz, mint a világhírű **SALVATOR-víz** és negyed oly drága. mindennap **kapható** a borvizraktárban Fél-literes kantsuk csatlós üvegben csak **40 fill.** Érelmeszesedés, vesebajok, hólyag, hurut, szívbetegegek ellen, gyomor-bajknál, melyben a legtöbb ember, érelmeszesedésben pedig a mostani nehéz életviszonyok mellett csaknem minden 50 éven felüli férfi sőt nő is el kezd szenvedni, **EGYEDÜLI Specifikum!** Tessék okvetlenül megpróbálni és vendéglőkben is ezt kérni.
- HOMORÓDI BORVIZ** szállítására üvegekben, fix fizetéssel vagy részben — üvegeket, korsókat, dugót én adok **szállítót keresek.** Jó, biztos jövedelmű vállalat.
- Homoródi borviz** ezután állandóan kapható az udvarommon levő ásványvíz raktárban. 1 literes üveggel **60 fill.** 50 üveggel házhoz szállítva.
- Homoródi borviznek poharakénti** elrusitók kerestek. Mindent hozzá — hordót, poharat, öszvért — én adok
- Homoródi borvizet bárki hozhat** poharakénti elrusításra, saját hordója, baltionjába, korsóiba stb. **Literenként Homoródban 10 fill.** Eladja 30 fill.
- A Homoródi borviz töltögetéséhez** kerestek egy **családos férfit.** Állandó fizetéssel.
- Figyelmeztetés!** Előző hirdetésemben foglaltak most is mind érvényben maradtak **Tessék azt is megnézni!**
- IRNOKOT,** kereskedelmi ismeretekkel, **németül** beszélni, perlokutálni tudni keresek. Írásbeli ajánlatot, fizetési igény közlését kérem.
- PÉNZBELI JUTALMAT** biztosítok azoknak, kik az első betöréskor vagy utána, vagy bármikor, bármiféle értékesebb tárgyat nyomára vezet. Erdelőknek teljes kimutatást küldök. Ha valaki egy rossz órájában, mag gondolatlanul, valamit elvitte, annak is **büntetésmentességet,** titoktartást ígerek **Elvesztett nagyobb értékek:** Majoromból 4 jó, 2 nemes faja csók, 2 Calygraph, 1 Smith-Premier írógép, magyar díszruha, sarga selyem atilla, kék bársony mente, két kard, aranyozott csizma és 1 fekete Mindenféle házi berendezés, ruha, fehérnemű, 2 szekér Összes **Homoród-fürdői** és **Lobogó-fürdői** berendezés. Gyógyszer, kötszer stb.
- Haszonbérbe adó** két kis bolti helyiség, gyógyszer-tárban mellettiek. Óras, ékszerész, szatécruak előnyös.
- Ásványvizet,** pezsgőt, boros-buteliákat, **gubogyszeres üvegeket,** már használt **DUGÓKAT,** bármiféleket, **pezsgősöket veszek bármennyit!**
- ELADÓ** 1 éves szép öszvér
- Egy kis lovat** — társul — keresek a meglévő kis lovamhoz megvevőt.
- Veszek:** bármily mennyiségben **köménymasinat,** Fekete és vörös Afonyat, sarga viaszat, ribizlit, málnát, almát. — **2 jó igazlovat** mérsékelt árut. — **1 fejős tehent** borjával, jól tejezőket, oltogatható áron. — Mindenféle helybeni **részvényeket,** különösen turógyárit forgalmi áron. — **Régi I-VII. hadikölcsönpapírokat.** Ajánlatokat levélben kérek.
- Társulok ipari** kisebb vállalatokhoz 10.000-10.000 kor. tőkével. Részletes írásbeli ajánlatot kérek **jövedelmelmezőg** kimutatásával.
- Fénykép-iroda** mellékeltjűségekkel haszonbérbe adó és szonnal ellátgatható Batthyány-tér 15. szám, a **város legélénkebb forgalmu központjában** téren!
- Uri lakás** ugyanezen házban, 4 szoba, hozzávalókkal, utcára, piacra néző, áltányos nagy szobával.
- Közvetítők díjazatnak** megállapodás szeriut.

Szóbeli vagy írásbeli megkeresésekre részletes felvilágosításokkal szolgálunk a könyves bolt feletti Irodámban
Nagysolymosi KÓNCZ ARMIN
gyógyszerész, fürdőb., birtokos.

Rövid használatra átvennék:
1 diványt, 1 ruhaszekrényt, 1 kis asztalt és egy tükröt, megfelelő honoráció ellenében. Jókabautartás biztosítva. Czim a kiadóhivatalban.

Gyermektelen házaspár
2-3 szoba és konyhából álló butorozott vagy butorozatlan lakást keres Czim a kiadóhivatalban.

Értesítés.

Az Udvarhelymegyei Gyümölcsértékesítő és Központi Szeszifőző Részvénytársaság értesíti a termelőket, hogy a **szilva,** illetve **szilvaczefre** átvételét megkezdte.

Az átvétel egyelőre Székelyudvarhelyen az Ugron Ákos tulajdonát képező szombathelyi malomnál és Székelykeresztúrt a Nyikó patak hídjával mellett történik.

A szilváért, illetve szilvaczefréért a következő árakat fizetjük:

100 kg. nyári szilváért	28 K.
100 kg. husos szilváért	36 K.
100 kg. őszi (hargas magu) szilváért	40 K.
100 liter nyári szilvából készült 3-4° szesztartalmu czevréért	22 K.
100 liter őszi szilvából készült 5° vagy ennél magasabb szesztartalmu czevréért	30 K.
1 véka husos szilváért	7 K.
1 véka hargas magu szilváért	9 K.

A részvénytársaság annak, aki 10 véka szilvát, illetve 200 liter szilvaczefréért neki elad, jogot enged arra is, hogy a főzés befejezése után 2 liter 40%-os szilvapálinkát nagybani eladási árban, vagyis literenkint 14 koronaért tőle megvásároljon.

A részvénytársaság hajlandó arra is, hogy a termelő által beszolgáltatandó szilvát, illetve szilvaczefré részbe kifőzze.

Udvarhelyvármegyei Gyümölcsértékesítő és Központi Szeszifőző Részvénytársaság.

Eladó butorok.
Czim a kiadóhivatalban.

A gőzmalom üzemben van

s az a n. é. közönség rendelkezésére áll.
Van szerencsém a t. vidéki öröklött közönség figyelmét felhívni, hogy az öröklött tanusítvány a kiállító hivatal által azon malom részére állítandó ki, amelyik malomban az illető öröklötni akar.

Teljes tisztelettel **FÁBIÁN JÓZSEF.**

Bükk és tölgyerdőtulajdonosok figyelmébe!

A kir. Földmívelésügyi Ministerium 106069-1918 M. E. sz. rendelete értelmében vevők vagyunk bármely mennyiségű

bükk és tölgymakkra, valamint készséggel kötünk előnyös megállapodásokat fenti makktermés kitermelésére és vasúthoz szállítására vonatkozólag.

Távirati vagy részletes levélbeni ajánlatokat **Székely Gazdák Szövetkezete** marosvásárhelyi központunkhoz kérünk. Esetleges felhívásra megbizottunkat helyszíntre küldjük.

Székely Gazdák Szövetkezete
Marosvásárhely,
bükk-makk kitermelésre erdélyrészi kizárólagos megbizott.

Távirati czim: Székelygazdák. Telefon 285 és 29

Van szerencsém a m. t. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy

TÉLI MODELLJEIM
megérkeztek.

Elvállalok és jutányos árban készítek bármilyen forma átalakításokat a leggyorsabban

Gyászkalapok raktáron kaphatók.
Szives látogatást kér tisztelettel
ORDELT JÁNOS.

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy Oroszfogságból hazaérkeztem és

Óras és ékszerészüzletemet

Deák-téri régi helyiségemben újból megnyitottam.
A közönség támogatását kérve, vagyok tisztelettel

Iszákovits Bernát.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszéktől
Szám: 926-1918.

Hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék vizsgálóbírája József Miklós tanító homoróddaróczi lakos ellen hűtlenség büntetése miatt az 1915. XVIII. t. cz. 1. § a és a 3512-1915. M. E. sz. rendelet alapján 3248-1917. számú végzésével a zárlatot elrendelvé:

a m. kir. miniszteriumnak 2433-1918. M. E. sz. rendelete alapján kötelezem mindazokat, akik ez ellen a zárlatot szenvedő ellen a hazaárulási büntetőeljárás elkövetése előtt követelést vagy egyéb jogot szereztek, hogy vagyoni jogi igényeiket és követeléseiket **1918. november 20-ik napjáig** bezárólag terjedő határidő alatt a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknél jelentse be.

Aki igényét vagy követelést az előbb megszabott határidő alatt be nem jelenti, igényére vagy követelésére nézve a hazaárulónak az államra szálló vagyonából nem követelhet kielégítést, kivéve, ha legkésőbb a vagyonnak az államra szállását kimondó ítélet jogorvoslata elmulasztása után meginduló jogorvoslattal szembejeleníti és kimutatja, hogy a bejelentést hibáján kívül mulasztotta el.

A 2433-1918. M. E. számú rendelet 7. §-ának második bekezdése felsorolja, hogy mely igények és követelések esnek bejelentési kötelezettség alá. A bejelentés ügyvédi ellenjegyzéssel ellátott avagy két előttemező tanu jelenlétében aláírt vagy kézijeggyel ellátott iratban egy példányban adható be, avagy a személyazonosság kellő igazolása után ennél a törvényszéknél vagy a törvényszék székhelyén kívül bármelyik járásbírósnál jegyzőkönyvbe is mondható.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

1. a jogosultnak — esetleg igazolt jogutódnak nevét, állását, foglalkozását s lakó vagy tartozkodási helyének pontos megjelölését;
2. a bejelentett jog megjelölését, a követelés jogcímet, keletkezésének idejét, összegét, lejáratát idejét és ha záloggal jelzáloggal vagy más módon biztosítva van ennek a megjelölését is;
3. esetleg annak a megjelölését, hogy a bejelentett jog iránt melyik bíróságnál van per, meghagyási eljárás, vagy végrehajtási eljárás folyamatban.

A bejelentett jogokra vonatkozó bizonyítékok megjelölendők s az okirati bizonyítékok a bejelentéshez eredetiben vagy másolatban mellékelendők.

A 2433-1918. M. E. számú rendelet szerinti eljárásban a beadványok és egyéb iratok illetékmentesek s a bejelentési eljárással felmerült költségeket a bejelentő felek maguk viselik.

Székelyudvarhely, 1918. augusztus 1.

Nagy Kálmán, s. k.,
kir. törvényszéki bíró.

Fogműterem megnyitása

Van szerencsém a m. t. közönség szives tudomására hozni, hogy Székelyudvarhelyen

Malom-utca 18. szám alatt
(Daczó József tanító házában)

Fogműtermemet
megnyitottam.

Aranykoronák, fogsorok, aranyhidak szájpadiés nélkül, fogtömések a leggondosabban a legjobb anyagból

Foghuzás érzéstelenítéssel

Rendelő órák:
delelőtt 8-12-ig, délután 2-7 óráig.
Kiváló tisztelettel

Mudjaleđ Mussa, Brüll Sámuel,
török fogász. vizsg. fogász.